

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **Ing. T. V.**
zastoupen obecnou zmocněnkyní MUDr. E. J.
oba bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2024, sp. zn. SZ/MPSV-2018/173358-921, č. j. MPSV-2024/27618-921,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci, předcházející průběh řízení

1. Žalobce podal prostřednictvím své zmocněnkyně žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného („napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl opětovně ve věci příspěvku na péči dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Jeho vydání předcházelo *první* rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 12. 2019, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Brně ze dne 26. 7. 2018, kterým byl žalobci od března 2018 přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč. Po zrušení prvního rozhodnutí

žalovaného soudem (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 8. 2021, č. j. 34 A 9/2020-72) vydal žalovaný *druhé* rozhodnutí ze dne 16. 5. 2022, jímž žalobci od 1. 3. 2018 do 30. 9. 2019 přiznal příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně (výrok I), a od 1. 10. 2019 příspěvek na péči zvýšil z 880 Kč na 12 800 Kč (výrok II).

2. Druhé rozhodnutí žalovaného soud potvrdil pouze ve výroku I, ve zbývajících částech jej zrušil (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2023, č. j. 34 A 32/2022-45) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ve vztahu k období od 23. 10. 2019 totiž shledal nedostatečně posouzenou otázku, zda žalobce byl schopen zvládat základní životní potřebu stravování. Posudková komise MPSV totiž nezohlednila skutková zjištění, k nimž došlo v rámci sociálního šetření dne 5. 11. 2021 a nevypořádala se s tím, zda při zvládání jednotlivých aktivit základní životní potřeby stravování žalobce v období od 23. 10. 2019 potřeboval každodenní dohled či pomoc pečující osoby při zvládání této potřeby. Posouzeno mělo být v dalším řízení rovněž zvládání základní životní potřeby mobilita, neboť t. č. to nebylo z důvodu provedené operace možné.
3. Žalovaný v dalším řízení zadal Posudkové komisi PMSV doplnění posouzení zdravotního stavu žalobce. PK MPSV vydala doplňující posudek dne 4. 12. 2023, podle něhož je žalobce od data 23. 10. 2019 k datu jednání osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) pro nezvládání celkem 8 základních životních potřeb (orientace, komunikace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost). Neuznané zůstaly i nadále základní životní potřeby *mobilita* a *stravování*. Na základě posudku PK MPSV bylo vydáno napadené rozhodnutí.
4. Napadeným rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Brně ze dne 26. 7. 2018 tak, že se příspěvek na péči zvyšuje z 880 Kč na 12 800 Kč měsíčně od 1. 10. 2019 do 31. 8. 2022. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný k časově ohraničenému období uvedl, že úřad práce (v jiném řízení, na základě nového návrhu žalobce) rozhodl dne 12. 1. 2023 o zvýšení příspěvku na péči z 12 800 Kč na 19 200 Kč měsíčně od září 2022 (žalobce byl uznán závislým na péči ve IV., tj. nejvyšším stupni) a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 8. 2. 2023.

II. Žaloba, vyjádření žalovaného a replika žalobce

5. Žalobce prostřednictvím své zmocněnkyně odkázal na druhý zrušující rozsudek zdejšího soudu v této věci a citoval z něj. Trvá na tom, že PK MPSV se nevypořádala s poznatkami ze sociálního šetření z listopadu 2021. Žalobce není schopen se samostatně stravovat od roku 2018, k čemuž odkázala na jeho pobyt v rehabilitačním centru Čeladná. Ani při pobytu v lázních Luhačovice si žalobce nedokázal objednat stravu, nakrájet ji a občas ani podat do úst. Starali se o něj manželé K., jejich svědectví však nikdo nevyžádal.
6. Obecná zmocněnkyně žalobce disponuje videem ze dne 6. 7. 2022, na němž je viditelný třes obou rukou. To žalobci neumožňovalo vložení sousta do úst. V DRO – do 17. 1. 2021 byl sestrami krmen, sestry si na něj stěžovaly, že nechce jíst. Na žádost obecné zmocněnkyně byl žalobce propuštěn v žalostném stavu.
7. Co se týká mobility žalobce, ten má průkaz ZTP/P od roku 2019. Dle zprávy z rehabilitačního oddělení nemocnice Blansko, kde byl hospitalizován do dne 22. 9. 2022, se popisuje těžký kognitivní deficit, dezorientace místem i časem, rigidita, hypokinesa, hypomimie, nerozumí pokynům fyzioterapeuta, nutná celodenní ošetrovatelská péče ve

dvou osobách, stoj s výraznou dopomocí ve vysokém chodítku, v doprovodu dvou osob zvládne pár kroků, chůze v anteflexi, riziko pádu. V žalobě je též odkázáno na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 8. 2021, č. j. 34 A 9/2020-72, v němž byly uvedeny výhrady ve vztahu k posouzení všech neuznaných základních životních potřeb, s výjimkou mobility.

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že požadavkům soudu vyhověl. V rámci doplňujícího posouzení zdravotního stavu žalobce se podrobně vypořádal se závěry sociálního šetření ve vztahu ke zvládání potřeby stravování, a to s odkazem na konkrétní diagnózu a zdravotnickou dokumentaci. V podrobnostech žalovaný odkázal na posudek PK MPSV ze dne 4. 12. 2023, resp. odůvodnění napadeného rozhodnutí.
9. Žalobce v replice odkázal na lékařskou zprávu z roku 2018, v níž je mj. uvedeno, že si žalobce nenachystá jídlo. K mobilitě se nad rámec uvedeného odkazuje na zprávu MUDr. M. z neurologie ze dne 24. 10. 2019, zprávu internisty ze dne 4. 10. 2021, dále uvádí, že v lednu 2022 byl z vyšetření po operaci dovezen ležící. Žalovaný se nevypořádal s argumentací specialistů ve vztahu k potřebě mobility, konstatování, že „dolní končetiny neztratily svoji funkci“ považuje žalobce za výsměch. Dnes je žalobce zcela ležící.

III. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.]. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
11. Žaloba není důvodná.
12. Nutno předeslat, že obecná právní východiska poskytování příspěvku na péči byla podrobněji shrnuta v prvním zrušujícím rozsudku krajského soudu a lze na ně odkázat s tím, že stále platná je i odkazovaná judikatura. Rozsah posouzení zdravotního stavu žalobce je limitován časovým obdobím od 23. 10. 2019 do 31. 8. 2022. Posouzení předcházejícího období již bylo druhým zrušujícím rozsudkem akceptováno a ve vztahu k navazujícímu období již bylo vydáno pravomocné rozhodnutí v jiném řízení.
13. Soud se tedy zaměřil na otázku, zda posouzení zdravotního stavu žalobce ve vztahu ke zvládání (ve vymezeném období neuznaných) základních životních potřeb stravování a mobilita lze hodnotit jako dostatečné, resp. zda žalovaný zajistil odstranění nedostatků, jež mu byly vytýkány ve druhém zrušujícím rozsudku.
14. Co se týká stravování, stěžejní výtkou předcházejícího zrušujícího rozsudku bylo nezohlednění sociálního šetření z listopadu 2021. K tomu žalovaný s odkazem na posudek PK MPSV ze dne 4. 12. 2023 uvedl, že pokud toto sociální šetření obsahuje údaje o úplné ztrátě schopnosti sebeobsluhy, v rozporu s těmito údaji je vyšetření soběstačnosti uskutečněné v závěru hospitalizace žalobce na Doléčovacím a rehabilitačním oddělení Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně ze dne 18. 12. 2021, kde dle Barthelové indexu motorických funkcí měl žalobce 45 bodů (což je střední závislost) a dle rozšířeného Barthelové testu o kognitivní funkce měl 65 bodů (maximum je 90 bodů, což je středně těžký až těžký stupeň). PK MPSV uvedla, že při tomto hodnocení je schopnost samostatně se najíst více než pravděpodobná, protože při zachované motorické funkci rukou se jedná o

sebeobslužný úkon psychicky nejméně náročný. Jakkoli MMSE vyšetření vykazuje postižení těžkého stupně, nejedná se o finální stav choroby, přičemž bylo přihlédnuto též k tomu, že žalobci nebyl doporučen dietní stravovací režim.

15. Z napadeného rozhodnutí, resp. z posudku PK MPSV, vyplývá, že na výsledky sociálního šetření z listopadu 2021 reagováno bylo. Z odůvodnění je však zřejmé, že byl shledán rozpor mezi zjištěními ze sociálního šetření, kdy jsou informace sdělovány rodinou a objektivizovanými výsledky Barthelové testu, resp. jeho rozšířené verze, zjištěnými v závěru hospitalizace žalobce v nemocničním zařízení v prosinci 2021. Přestože tedy postižení žalobce bylo těžké, při zachované motorické funkci rukou a absenci speciálních dietních požadavků (kladoucích zvýšené nároky na duševní kompetence posuzované osoby) se posudkoví lékaři přiklonili k tomu, že žalobce v tomto období základní životní potřebu ještě zvládal sám v přijatelném standardu.
16. Soud toto odůvodnění vyhodnotil jako hraniční, ještě však akceptovatelné. Přestože výsledky sociálního šetření představují důležitý podklad pro posouzení schopností posuzované osoby zvládat jednotlivé základní životní potřeby, mohou vykazovat značnou míru subjektivity. Proti tomu stojí výsledky obecně akceptovaných testů soběstačnosti žalobce, jež ještě nepotvrzují takovou míru nesamostatnosti žalobce, která by vylučovala zvládání jednotlivých aktivit základní životní potřeby stravování. Za situace, kdy je posuzována schopnost žalobce v oblasti stravování retrospektivně a s ohledem na postupné zhoršování zdravotního stavu žalobce (až k úplné závislosti žalobce na péči ve všech hodnocených činnostech od září 2022), je nutno vyjít z podkladů relevantních pro posuzované období. Úplnou závislost žalobce na péči jiné osoby při stravování bez pochybností potvrzují až zprávy a nálezy vydané v době navazující na posuzované období, zejména odkazovaná zpráva z Nemocnice Blansko (září 2022).
17. K žalobě předložené zprávy, jež se posuzovaného období týkají, měli žalovaný, resp. PK MPSV, k dispozici. Propouštěcí zpráva z Beskydského rehabilitačního centra v Čeladné ze dne 14. 2. 2018, resp. z ní vyplývající závěry, byla vydána v období, v němž základní životní potřeba nebyla žalobci uznána jako nezvládaná a tento závěr soud ve druhém zrušujícím rozsudku potvrdil. Rovněž navrhovaným výsledkem svědků se soud zabýval (bod 23 rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2023, č. j. 34 A 32/2022-45). Pokud žalobce, resp. jeho obecná zmocněnkyně poukázala na video ze dne 6. 7. 2022, na němž má být viditelný třes rukou, toto video není součástí spisové dokumentace (a nebylo ani přiloženo k žalobě). Parkinsonský syndrom při Alzheimerově chorobě žalobce je nicméně objektivizován rovněž až v Propouštěcí zprávě Nemocnice Blansko ze dne 29. 9. 2022.
18. Jakkoli je zřejmé, že žalobce se zcela nesoběstačným nestal ze dne na den, pro účely stanovení stupně závislosti a tomu odpovídajícího stupně příspěvku na péči je třeba určit počátek období, od něhož je takové zjištění možné postavit na jisto. Takové zjištění je v tomto typu řízení primárně zakládáno na objektivních lékařských nálezech. V tomto ohledu jsou pro účely základní životní potřeby stravování relevantní i právě poukazované projevy Parkinsonova syndromu (vedle požadavku na nutnou ošetrovatelskou péči v rozsahu 24 hodin denně); ty však byly výslovně objektivizovány až ve zprávě ze dne 29. 9. 2022. PK MPSV vysvětlila, proč při stanovení stupně závislosti žalobce v posuzovaném období (tj. v období předcházejícím) nepřistoupila na údaje zachycené ve zprávě ze sociálního šetření z listopadu 2021, a proč dala větší váhu výsledkům Barthelové testů realizovaným v pozdějším období. Za takové situace lze závěry posudkových lékařů, kteří mají odbornou

kompetenci k přijetí závěru o tom, jaké základní životní potřeby posuzovaná osoba s ohledem na své zdravotní postižení zvládá a jaké nikoli, potvrdit.

19. Co se týká mobility, v předcházejícím zrušujícím rozsudku soud akceptoval předcházející hodnocení PK MPSV, podle něhož byly obtíže žalobce s hybností t. č. aktuálního (nikoli dlouhodobého) charakteru, v důsledku podstoupeného operačního zákroku. Závěr žalovaného, že v dubnu/květnu 2022 nebylo možné potvrdit nezvládání této základní životní potřeby, soud v předcházejícím zrušujícím rozsudku aproboval. Je tedy otázkou, zda po tomto období (dříve než v září 2022) existovaly objektivní doklady o jiném závěru.
20. V doplňujícím posudku ze dne 4. 12. 2023 se PK MPSV odkazuje na zprávu ortopeda ze dne 10. 11. 2021 a hodnotí ji. Zjištění z této zprávy vyplývající však byla již předmětem posouzení v předcházejícím zrušujícím rozsudku. V žalobě je v tomto ohledu odkazováno až na Propouštěcí zprávu Nemocnice Blansko ze dne 29. 9. 2022. Tato zpráva přitom byla jedním z podkladů, pro které byla žalobci od září 2022 uznána mobilita jako nezvládaná. V období od května 2022 do srpna 2022 nejsou předkládány jiné zprávy či nálezy, jež by mohly opodstatňovat uznání této základní životní potřeby za nezvládanou.
21. V žalobě je v tomto ohledu pouze poukazováno na skutečnost, že žalobce má od roku 2019 průkaz osoby se zdravotním postižením. Žalovaný k této námitce v napadeném rozhodnutí uvedl, že podmínky pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením se řídí jinou právní úpravou, není zde příčinná souvislost s posouzením příspěvku na péči a nelze zohledňovat jiné skutečnosti než zdravotní stav posuzované osoby. K tomu soud uvádí, že obecně skutečně není vyloučeno, aby osoba s průkazem ZTP/P zvládala základní životní potřebu mobilita, záleží na specifických okolnostech a míře závislosti na pomoci druhých. Potřeba závislosti žalobce při zvládání této základní životní potřeby je potvrzena v Propouštěcí zprávě Nemocnice Blansko ze dne 29. 9. 2022, na níž bylo v žalobě poukazováno. Z již vysvětlených důvodů proto zjištění o nezvládání této potřeby v září 2022 nemůže ovlivnit závěr o zákonnosti napadeného rozhodnutí, jehož časový rozsah končí srpnem 2022.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

22. Námitky žalobce soud vyhodnotil jako nedůvodné. Neshledal ani jiné důvody, pro které by bylo na místě žalobě vyhovět; proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Nyní projednávaná věc se týkala sociální péče, a proto ani žalovaný *ex lege* nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 31. října 2024

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.

samosoudkyně